

การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กรณีตัวอย่าง
เพื่อเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ เรื่องธุรกิจในชีวิตประจำวัน
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

A DEVELOPMENT OF AN INSTRUCTIONAL PACKAGES OF COOPERATIVE LEARNING BY USING CASE STUDY TO STRENGTHEN ANALYTICAL THINKING ON BUSINESS IN DAILY LIFE FOR MATHAYOM SUKSA 6 STUDENTS

สิริวิฑู ภู่น้อย¹, มณสิข สิริสมบุญ², อังคณา อ่อนธานี³
Siriwitu Punoi¹, Monasit Sittisomboon², Angkana Onthanee³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) พัฒนาและหาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กรณีตัวอย่าง เพื่อเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ เรื่องธุรกิจในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบการคิดวิเคราะห์ ก่อนเรียนและหลังเรียน และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ดำเนินการวิจัยในลักษณะการวิจัยและพัฒนา 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 สร้างและหาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้กรณีตัวอย่างเพื่อเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ เรื่องธุรกิจในชีวิตประจำวัน จำนวน 3 ชุด เสนอชุดกิจกรรมการเรียนรู้ต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านพิจารณาความเหมาะสมของชุดกิจกรรมการเรียนรู้จากนั้นปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มย่อย กลุ่มเล็ก และกลุ่มใหญ่ เพื่อหาประสิทธิภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กรณีตัวอย่างเพื่อเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ เรื่องธุรกิจในชีวิตประจำวัน ขั้นตอนที่ 2 เปรียบเทียบการคิดวิเคราะห์ก่อนและหลังเรียนกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 43 คน ได้มาจากการเลือกแบบสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้คือ แบบวัดการคิดวิเคราะห์ และขั้นตอนที่ 3 ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ

ผลการทดลอง พบว่า

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 3 ชุด มีประสิทธิภาพ 80.67/81.85, 82.67/82.59 และ 84.00/83.70 ตามลำดับ ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80
2. นักเรียนมีการคิดวิเคราะห์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กรณีตัวอย่าง เพื่อเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ เรื่องธุรกิจในชีวิตประจำวัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนพึงพอใจต่อการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับมาก

คำสำคัญ: ชุดกิจกรรมการเรียนรู้, กรณีตัวอย่าง, การคิดวิเคราะห์, ธุรกิจในชีวิตประจำวัน

¹ นิสิตระดับมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์
M.Ed. (Curriculum and Instruction), Faculty of Education, Naresuan University, E-mail: chocobe1986@gmail.com

² รองศาสตราจารย์ ดร., ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์
Assistant Professor Dr., Department of Education, Faculty of Education, Naresuan University

³ ดร., ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์
Dr., Department of Education, Faculty of Education, Naresuan University

Abstract

The objectives of the study were: 1) to develop and identify the efficiency of instructional packages to strengthen analytical thinking on business in daily life for mathayomsuksa 6 students, 2) to compare analytical thinking on before and after learning, and 3) to study the student satisfaction for instructional packages. The research methodologies were research and development. The research procedure comprised three steps: the first step was to construct and identify efficiency instructional packages to strengthen analytical thinking on business in daily life, The study instruments were the five instructional packages, present the instructional packages to five experts to examine the suitability and then improve according to the expert advices, and to conduct experiments with subgroups, small groups and large group of mathayomsuksa 6 students. To find The efficiency: the instruments used in research were the instructional packages of cooperative learning by using case study. The second step was to compare analytical thinking on before and after learning with the sample of 43 mathayomsuksa 6 students from Chalermkwansatree School who were studying semester 2, academic year 2014. The example groups of this research, were employed by simple random sampling. The instrument used was the measurement of analytical thinking. The third step was to study the satisfaction of the students by the instructional packages of cooperative learning. The instrument used in research was an evaluation form for student satisfaction towards the instructional packages of cooperative learning. The research findings are as follows:

1. Three instructional packages have 80.67/81.85 82.67/82.59 and 84.00/83.70 respectively with the efficiency criteria 80/80.
2. The student showed higher achievement after learning than before learning by the instructional packages to strengthen analytical thinking on business in daily life at statistical significance level of .01.
3. The students have a high level of instructional packages satisfaction.

Keywords: Instructional Packages, Case Study, Analytical Thinking, Business in Daily Life

ความเป็นมาของปัญหา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549, หน้า 14) ได้ให้ความสำคัญของการคิดว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างยิ่งซึ่งทำให้นักเรียนมีคุณภาพ การคิดจะทำให้คนรู้จักจำแนก แยกแยะข้อมูลต่างๆ ที่ได้รับมาพิจารณาหาแนวทางอย่างหลากหลาย จากนั้นก็ใช้ความรู้ความสามารถทั้งหมดมาตัดสินใจอย่างมีเหตุผล การคิดทำให้การทำงานประสบผลสำเร็จ เพราะต้องมีการคิดหลายด้านแล้วจึงลงมือปฏิบัติ คิดก่อนทำ คิดให้รอบคอบ คิดหลากหลาย ใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจ ซึ่งทำให้เราดำรงตนอยู่ในยุคโลกาภิวัตน์ได้อย่างถูกต้องมีความสุข ดังนั้นการจัดกระบวนการเรียนรู้จึงจำเป็นต้องเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยสมอง ด้วยกาย ด้วยใจ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างองค์ความรู้ผ่านกระบวนการคิดด้วยตนเอง โดยให้มีการเชื่อมโยงกับธรรมชาติ จินตนาการ ความ

งาม ปัญญาและฐานความเป็นจริง ผู้เรียนที่พึงปรารถนาในอนาคต ควรเป็นผู้เรียนที่มีทักษะการคิดระดับสูง ทั้งนี้เพราะทักษะการคิดเป็นหัวใจของการเรียนรู้ ช่วยให้ผู้เรียนได้เข้าถึงความรู้และความสามารถที่จะนำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิต ซึ่งการปลูกฝังความสามารถในการคิดต้องเริ่มตั้งแต่ผู้เรียนเข้าสู่สถานศึกษา เพราะผู้เรียนมีธรรมชาติของการอยากรู้อยากเห็นสูงอยู่แล้ว ถ้าผู้เรียนได้รับการกระตุ้นเสริมสร้างตั้งแต่เริ่มต้นก็จะเป็นการช่วยพัฒนาศักยภาพทางการคิดที่มีอยู่ในตัวให้ก้าวหน้าถึงขีดสูงสุด อันเป็นเป้าหมายของการพัฒนาความสามารถในการคิดที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน และการคิดวิเคราะห์นั้นคือ การคิดที่ต้องใช้คำตอบแยกแยะข้อมูลและหาความสัมพันธ์ของข้อมูลที่แยกแยะนั้น หรืออีกนัยหนึ่งคือ การเรียนรู้ในระดับที่ผู้เรียนสามารถจับได้ว่าอะไรเป็นสาเหตุ เหตุผล หรือแรงจูงใจ ที่อยู่เบื้องหลัง

ปรากฏการณ์ใดปรากฏการณ์หนึ่ง (ทีศนา แหมมณี 2545, หน้า 401) การคิดวิเคราะห์จะช่วยทำให้ผู้เรียนสามารถรู้ข้อเท็จจริง เหตุและผลของสิ่งที่เกิดขึ้น ช่วยให้เป็นคนช่างสังเกตไม่ด่วนสรุปสิ่งใดง่ายๆ จะต้องพิจารณาสาระสำคัญหาเหตุและผลให้สัมพันธ์กับสิ่งที่เกิดขึ้นก่อน แล้วจึงค่อยประเมินสิ่งต่างๆ แต่ในปัจจุบันนักเรียนมักถูกสอนให้ท่องจำมากกว่าที่ได้ใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เป็นกลุ่มสาระที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง สามารถนำความรู้เกี่ยวกับการดำรงชีวิต การอาชีพ และเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการทำงานอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ และแข่งขันในสังคมไทยและสากล เห็นแนวทางในการประกอบอาชีพ รักการทำงาน และมีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างพอเพียงและมีความสุข (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 1)

ธุรกิจเป็นวิชาที่เป็นทั้งทางด้านศิลปศาสตร์ และเป็นสถาบันทางสังคม ที่เป็นศิลปะ ก็เพราะการประกอบธุรกิจต้องอาศัยความชำนาญ การประยุกต์ผสมผสาน ดัดแปลงแก้ไขให้สอดคล้องกับประเภทของธุรกิจและความต้องการของผู้บริโภค ที่เป็นศาสตร์ก็เพราะการประกอบธุรกิจต้องขึ้นอยู่กับหลักเกณฑ์และการฝึกหัด ต้องศึกษาสภาพแวดล้อมและอาศัยความรู้ทางด้านวิชาการเป็นพื้นฐาน และที่ว่าเป็นสถาบันทางสังคมก็เพราะธุรกิจมีอิทธิพลอย่างกว้างขวางต่อการทำงาน และการบริโภคของประชาชนไปจนตลอดชีวิต ผู้ประกอบการธุรกิจหรือผู้ที่เป็นเจ้าของธุรกิจจะต้องเป็นผู้ที่มองเห็นโอกาสที่จะทำกำไร จากการผลิตสินค้าและบริการชนิดใดชนิดหนึ่งหรือหลายๆชนิดขึ้นมาเสนอขายในตลาด โดยมีการปรับปรุงการบริหารการผลิตและบริการให้ทันสมัยเพิ่มขึ้นตลอดเวลา เพื่อก่อให้เกิดการประหยัดสูงสุดของต้นทุนการผลิต จะเห็นได้ว่าการดำเนินธุรกิจในปัจจุบัน ผู้ที่จะดำเนินธุรกิจหรือเป็นผู้ประกอบการธุรกิจ จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ นำทักษะและประสบการณ์ที่ได้เรียนมาประยุกต์ใช้ในการประกอบธุรกิจให้ประสบความสำเร็จ (โสภณ โลหะจรพันธ์ และคณะ, 2545, หน้า 16) ในธุรกิจนั้น การคิดวิเคราะห์จะเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่ช่วยทำให้ธุรกิจประสบความสำเร็จและจะช่วยปิดช่องทางในการสูญเสียผลประโยชน์และทำให้เกิดการผิดพลาดน้อยลง ซึ่งการ

เรียนในรายวิชาธุรกิจที่ผสมผสานการคิดวิเคราะห์เข้าไปด้วยนั้นจะทำให้เกิดการคิดแบบเป็นกระบวนการ มีการพิจารณาและกำหนดเป้าหมายต่างๆ ให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น และสามารถวิเคราะห์รูปแบบที่จะนำมาใช้ในการวางแผนธุรกิจ ซึ่งสามารถนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้

จากผลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบการประเมินประจำปีพุทธศักราช 2549 – 2553 พบว่าการตรวจประเมินด้านผู้เรียน มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ ผลการประเมินคุณภาพได้คะแนน 3.57 ซึ่งมีคะแนนต่ำกว่ามาตรฐานอื่นในด้านผู้เรียน ซึ่งปัญหาเกิดจากการที่ผู้เรียนขาดทักษะการคิดวิเคราะห์ที่จำเป็นต่อการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งสภาพปัจจุบันในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี 6 ในปัจจุบัน พบว่าการเรียนการสอนนั้นยังเน้นลักษณะของการบรรยายทำให้ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เน้นการท่องจำมากกว่าฝึกให้ผู้เรียนเกิดการคิดวิเคราะห์ ทำให้นักเรียนยังขาดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ซึ่งการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือนั้น จะช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสมาชิก เสริมสร้างให้สมาชิกช่วยพุดคุย แลกเปลี่ยนความรู้ ระดมความคิด ช่วยกันวิเคราะห์และเกิดการตัดสินใจ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนเสริมสร้างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น

การเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นวิธีการเรียนรู้ที่น่าสนใจ ซึ่งมีหลักการสำคัญ 5 ประการ คือ 1) การเรียนรู้ต้องอาศัยหลักพึ่งพากัน โดยถือว่าทุกคนมีความสำคัญเท่าเทียมกันและจะต้องพึ่งพากัน 2) การเรียนรู้ที่ดีต้องอาศัยการหันหน้าเข้าหากัน มีปฏิสัมพันธ์กันเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ข้อมูล และการเรียนรู้ต่างๆ 3) การเรียนรู้ร่วมกันต้องอาศัยทักษะทางสังคม โดยเฉพาะทักษะในการทำงานร่วมกัน 4) การเรียนรู้ร่วมกันควรมีการวิเคราะห์กระบวนการกลุ่มที่ใช้ในการทำงาน 5) การเรียนรู้ร่วมกันจะต้องมีผลงานหรือผลสัมฤทธิ์ทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม ที่สามารถตรวจสอบและวัดประเมินได้ หากผู้เรียนมีโอกาสดำเนินการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน นอกจากจะช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ทางด้านเนื้อหาสาระต่างๆ ได้กว้างขึ้นและลึกซึ้งขึ้นแล้ว ยังสามารถช่วยพัฒนานักเรียนทางด้านสังคม อารมณ์มากขึ้นด้วย รวมทั้งมีโอกาสดำเนินการพัฒนาทักษะกระบวนการต่างๆ ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต (ทีศนา แหมมณี, 2548, หน้า 64)

การเรียนรู้แบบร่วมมือจะทำให้ให้นักเรียน สนุกสนาน ผ่อนคลาย และเป็นอิสระในการเรียน รวมทั้งได้ฝึกประสบการณ์และฝึกทักษะตามธรรมชาติ โดยใช้ความร่วมมือระหว่างกลุ่มเพื่อนจะทำให้ได้รับผลที่ตามมาคือ เป็นการฝึกพัฒนาการด้านการปฏิสัมพันธ์ ความเข้าใจ การบริหารเวลา มีการพิจารณาเลือกรูปแบบที่ต้องการ รวมทั้งสร้างความเข้าใจในเนื้อหาได้ง่ายยิ่งขึ้น พัฒนาแบบการเรียนรู้ด้วยตนเองและความมั่นใจให้ผู้อื่น มีการพิจารณาหาเหตุผลที่จัดการกับความขัดแย้ง ที่เกิดขึ้นมีการค้นหาแนวทางในการตัดสินใจแบบร่วมมือกัน ทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างจริงจัง และเข้าใจได้เป็นอย่างดี และมีการช่วยเหลือเพื่อนในกลุ่ม การสร้างบรรยากาศในการทำงานกลุ่มการรับผิดชอบ ต่องานของกลุ่ม การกล้าแสดงความคิดเห็นในกลุ่ม และการยอมรับความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่ม นอกจากนี้ กิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ (Cooperative Learning) เป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพราะเป็นกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ(วัฒนาพร ระงับทุกข์, 2542 หน้า 35) นอกจากนี้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือยังสามารถเพิ่มทักษะการคิดวิเคราะห์ ได้ผ่านทางการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย ซึ่งจะทำทลาย และกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ผ่านทาง คำถามและกิจกรรมต่างๆ ที่ผู้เรียนปฏิบัติร่วมกันเป็นกลุ่มและทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกัน ได้แลกเปลี่ยน ข้อมูล ระดมความรู้และคิดวิเคราะห์ข้อมูลและเนื้อหา ต่างๆ ผู้เรียนไม่เพียงแต่จะต้องรับผิดชอบการเรียนของตนเองเท่านั้น แต่จะต้องร่วมรับผิดชอบการเรียนของ สมาชิกในกลุ่มด้วย ซึ่งจะกระตุ้นให้เกิดการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

การสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง เป็นกระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตาม วัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยให้ผู้เรียนศึกษาเรื่องที่สมมติ ขึ้นจากความเป็นจริงแล้วตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องนั้น แล้วนำคำตอบและเหตุผลนั้นมาใช้เป็นข้อมูลในการ อภิปราย โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการ เผชิญและแก้ปัญหาโดยไม่ต้องรอให้เกิดปัญหาจริงเปิด โอกาสให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์และเรียนรู้ความคิดของ ผู้อื่นช่วยให้ผู้เรียนมีมุมมองที่กว้างขึ้น (ทิศนา ขัมมณี, 2545, หน้า 360) นอกจากนี้ การสอนโดยใช้กรณี ตัวอย่าง จะช่วยให้ผู้เรียนได้รู้จักคิดและพิจารณาข้อมูล ที่ตนได้รับอย่างถี่ถ้วน การอภิปรายจะช่วยให้ผู้เรียนได้มี โอกาสแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน และจะช่วยให้การ เรียนมีลักษณะใกล้เคียงกับความจริง ซึ่งมีส่วนช่วยให้

การเรียนรู้มีความหมายสำหรับผู้เรียนมากยิ่งขึ้น (วัฒนาพร ระงับทุกข์, 2545, หน้า 153) และการเรียน การสอนด้วยกรณีตัวอย่างจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการคิด เชิงวิเคราะห์ (Analytical Thinking) อย่างมีเหตุผล และยังช่วยให้ผู้เรียนขยายขอบเขตความรู้ด้วยตนเอง อย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นบทบาทที่สำคัญอย่างหนึ่งในการ สร้างองค์ความรู้ (จินตนา ยูนิพันธุ์, 2537, หน้า 61-64)

การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมนั้นเป็น การจัดการเรียนรู้ที่เป็นรูปธรรมโดยใช้สื่อและกิจกรรมที่ หลากหลายเพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาและปฏิบัติกิจกรรม กันเป็นกลุ่มเพื่อเสริมสร้างให้เกิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ และพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน ซึ่งชุดกิจกรรม จะช่วยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ ความสามารถตามศักยภาพของตนเองในการเรียน ให้ ผู้เรียนได้ฝึกการตัดสินใจมีความรับผิดชอบต่อตนเอง และกลุ่ม นอกจากนี้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ ยังช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนอีก ด้วย ซึ่งจากผลการวิจัยของนิภาวรรณ เทพรัตน์ (2554) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมการ เรียนรู้ที่เสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์ โดยใช้กรณีตัวอย่าง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 5 พบว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยรวมมีความ เหมาะสมอยู่ในระดับมาก และความสามารถในการคิด วิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ .01 และความพึงพอใจของนักเรียนอยู่ใน ระดับมาก

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะ พัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กรณี ตัวอย่าง เพื่อเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ เรื่องธุรกิจ ใน ชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นวิธีการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่มีความ สำคัญและมีประสิทธิภาพ เพื่อช่วยเสริมสร้างการ คิดวิเคราะห์ของผู้เรียนต่อไป

จุดมุ่งหมายของการศึกษา

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพชุด กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กรณีตัวอย่าง เพื่อเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ เรื่องธุรกิจ ใน ชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตามเกณฑ์ 80/80

2. เพื่อเปรียบเทียบการคิดวิเคราะห์ เรื่อง ธุรกิจในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนเรียนและหลังเรียน

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กรณีตัวอย่าง เพื่อเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ เรื่องธุรกิจในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยและพัฒนา ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและหาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กรณีตัวอย่าง เพื่อเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ เรื่องธุรกิจในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในการสร้างและหาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กรณีตัวอย่าง เพื่อเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ เรื่องธุรกิจในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 3 ชุด ประกอบด้วย ชุดกิจกรรมที่ 1 ธุรกิจทั่วไป ชุดกิจกรรมที่ 2 ปัจจัยและสิ่งแวดล้อมทางธุรกิจ ชุดกิจกรรมที่ 3 การประกอบธุรกิจตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

โดยใช้เวลาจำนวน 10 ชั่วโมง ประกอบไปด้วยขั้นตอน 5 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ชี้นำเข้าสู่บทเรียน โดยผู้สอนจะชี้แจงจุดประสงค์ของบทเรียน และเกริ่นนำเพื่อเข้าสู่บทเรียน ขั้นที่ 2 นักเรียนรู้จักกรณีตัวอย่าง ผู้สอนนำเสนอกรณีตัวอย่างให้ผู้เรียนได้ศึกษาและร่วมกันวิเคราะห์ อภิปรายกันภายในกลุ่ม โดยกรณีตัวอย่างนั้นจะเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับเนื้อหาที่เรียน ขั้นที่ 3 ขั้นการทดสอบ นักเรียนจะได้รับการทดสอบเป็นรายบุคคล ตามความสามารถของตนไม่ให้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ขั้นที่ 4 ขั้นตรวจสอบผลงานและประเมินผล เป็นขั้นการตรวจสอบผลงานของกลุ่มและรายบุคคลขั้นที่ 5 ขั้นอภิปรายสรุป ในขั้นนี้ผู้สอนและผู้เรียนจะช่วยกันสรุปและอภิปรายถึงบทเรียนที่ได้เรียนมา ซึ่งกรณีตัวอย่างที่เลือกมาใช้ในแต่ละชุดกิจกรรมจะแสดงออกถึงความเชื่อมโยงกับเนื้อหา และกรณีตัวอย่างที่เน้นให้มีความขัดแย้ง เพื่อให้ผู้เรียนได้ร่วมมือกันค้นหาแนวทางในการคิดวิเคราะห์ แก้ไข จากนั้นนำไปเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่านพิจารณาความเหมาะสมของชุดกิจกรรมการเรียนรู้จากนั้นปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และนำชุดกิจกรรมไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 1 กลุ่มย่อย เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของภาษา และเนื้อหา และ

ทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ ในโรงเรียนเดียวกัน เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามเกณฑ์ 80/80

ขั้นตอนที่ 2 เปรียบเทียบการคิดวิเคราะห์ เรื่องธุรกิจในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนเรียนและหลังเรียน ผู้วิจัยได้สร้างแบบทดสอบวัดการคิดวิเคราะห์ เรื่องธุรกิจในชีวิตประจำวัน แบบอัตนัย จำนวน 3 เรื่อง 9 ข้อ ให้คะแนนตามเกณฑ์คุณภาพ Rubric Score โดยนำแบบทดสอบการคิดวิเคราะห์เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่านเพื่อวิเคราะห์หาคุณภาพจากนั้นแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำ และนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก เพื่อเปรียบเทียบการคิดวิเคราะห์ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กรณีตัวอย่าง เพื่อเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ เรื่องธุรกิจในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้สร้างแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ มีลักษณะเป็นแบบวัดชนิดมาตราส่วนประมาณค่า โดยกำหนดค่าออกมาเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด จำนวน 15 ข้อ และกำหนดขอบเขตของเนื้อหา ได้แก่ ด้านปัจจัยนำเข้ากระบวนการ และผลผลิต โดยนำแบบประเมินความพึงพอใจเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถาม จากนั้นแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำ และนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและหาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กรณีตัวอย่าง เพื่อเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ เรื่องธุรกิจในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ขั้นตอนที่ 2 เปรียบเทียบการคิดวิเคราะห์ เรื่องธุรกิจในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนเรียนและหลังเรียน วิเคราะห์เปรียบเทียบการคิดวิเคราะห์ ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้สถิติ t-test แบบ Dependent

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กรณีตัวอย่าง เพื่อเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ เรื่องธุรกิจในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สรุปผลการวิจัย

จากการทดลองการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่องธุรกิจในชีวิตประจำวัน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า

1. ผลการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กรณีตัวอย่าง เพื่อเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ เรื่องธุรกิจในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ จำนวน 3 ชุด ดังนี้ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1 ธุรกิจทั่วไป ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2 ปัจจัยและสิ่งแวดล้อมทางธุรกิจ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3 การประกอบธุรกิจตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ซึ่งในชุดกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบไปด้วยองค์ประกอบ ดังนี้ 1) ชื่อกิจกรรม 2) คำชี้แจง 3) แผนการจัดการเรียนรู้ 4) สื่อ 5) จุดประสงค์การเรียนรู้ 6) บัตรเนื้อหา 7) บัตรกรณีตัวอย่าง 9) แบบทดสอบท้ายชุดกิจกรรม

2. ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กรณีตัวอย่างประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน โดยผู้สอนจะชี้แจง

จุดประสงค์ของบทเรียน และเกริ่นนำเพื่อเข้าสู่บทเรียน ขั้นที่ 2 ขั้นเรียนรู้จากกรณีตัวอย่าง ผู้สอนนำเสนอกรณีตัวอย่างให้ผู้เรียนได้ศึกษาและร่วมกันวิเคราะห์อภิปรายกันภายในกลุ่ม โดยกรณีตัวอย่างนั้นจะเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับเนื้อหาที่เรียน ขั้นที่ 3 ขั้นการทดสอบ นักเรียนจะได้รับการทดสอบเป็นรายบุคคลตามความสามารถของตนไม่ให้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ขั้นที่ 4 ขั้นตรวจสอบผลงานและประเมินผล เป็นขั้นการตรวจสอบผลงานของกลุ่มและรายบุคคล ขั้นที่ 5 ขั้นอภิปรายสรุป ในขั้นนี้ผู้สอนและผู้เรียนจะช่วยกันสรุปและอภิปรายถึงบทเรียนที่ได้เรียนมา

สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

2.1 ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กรณีตัวอย่าง เพื่อเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ เรื่องธุรกิจในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.62$)

2.2 ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กรณีตัวอย่าง เพื่อเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ เรื่องธุรกิจในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้ง 3 ชุด มีประสิทธิภาพ 80.67/81.85, 82.67/82.59 และ 84.00/83.70 ตามลำดับ ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80

3. ผลเปรียบเทียบการคิดวิเคราะห์ เรื่องธุรกิจในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 1 แสดงผลการคิดวิเคราะห์ เรื่องธุรกิจในชีวิตประจำวัน ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนเรียน และหลังเรียน

การทดสอบ	คะแนนเต็ม	n	$\bar{x}$	S.D.	df	t
ก่อนเรียน	27	43	13.79	1.85	42	37.80**
หลังเรียน	27	43	22.72	1.10		

** p < .01

4. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กรณีตัวอย่าง เพื่อเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ เรื่องธุรกิจในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.47$)

อภิปรายผล

จากผลการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่องธุรกิจในชีวิตประจำวัน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ผลการสร้างและหาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กรณีตัวอย่าง เพื่อเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ เรื่องธุรกิจในชีวิตประจำวัน

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือในแต่ละชุดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากในชุดกิจกรรมมีเนื้อหาการเรียนรู้ กรณีตัวอย่าง หรือบทความที่นำมาให้นักเรียนได้ศึกษานั้นไม่ยากจนเกินไป และในแต่ละกิจกรรมนักเรียนได้มีการฝึกการคิดวิเคราะห์ ร่วมกันทำงานเป็นกลุ่มแบบร่วมมือ อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ซึ่งสอดคล้องกับจริยชาติ บรรทัดเทียม (2547, หน้า 19) ที่กล่าวว่าชุดกิจกรรม จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอน และเสริมสร้างการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนศึกษาและได้ปฏิบัติกิจกรรมจากชุดกิจกรรมตามความสามารถของแต่ละบุคคลและความต้องการสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง อีกทั้งยังสร้างความสนใจในการมีส่วนร่วมได้โดยตรง จึงทำให้ไม่เบื่อหน่ายในการเรียน ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนอย่างแท้จริง ทั้งยังช่วยพัฒนาการคิดอย่างเป็นระบบอีกด้วยซึ่งสอดคล้องกับ ธีระศักดิ์ แสงสัมฤทธิ์ (2531, หน้า 25) ที่ได้กล่าวไว้ว่าประโยชน์ของชุดกิจกรรมจะช่วย สนองความแตกต่างระหว่างบุคคล คือผู้เรียนสามารถเรียนได้ทุกเวลาที่ต้องการเรียน และก้าวหน้าไปตามความสามารถของตนเรื่อยๆ และยังรักษามาตรฐานของการเรียนรู้ เพราะผู้เรียนที่เรียนจากชุดการเรียนด้วยตนเองจะได้รับความรู้ในมาตรฐานเดียวกัน ผิดกับการเรียนกับครูที่ต่างคนต่างสอน นอกจากนี้ยังประหยัดทั้งเวลาและเงิน เพราะผู้เรียนสามารถเรียนได้เองโดยไม่ต้องมาเรียนในห้องเรียน และไม่ต้องเรียนซ้ำในเรื่องที่ตนรู้แล้ว ชุดการเรียนด้วยตนเองสามารถใช้ได้เรื่อยๆ นอกจากนี้ยังมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ ทำให้นักเรียนได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน แลกเปลี่ยนความรู้และความคิดเห็น ทำให้ได้เห็นมุมมองและความคิดของเพื่อนนักเรียนภายในกลุ่ม ดังที่ Joyce & weil (1986) ได้กล่าวว่าเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นเทคนิคที่จะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านสติปัญญาและด้านสังคม นอกจากนี้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือยังช่วยพัฒนาผู้เรียนทางด้านสติปัญญาและเกิดการเรียนรู้จนบรรลุถึงขีดความสามารถสูงสุดได้โดยมีเพื่อนในวัยเดียวกันกลุ่มเดียวกันเป็นผู้คอยแนะนำหรือช่วยเหลือ ทั้งนี้เนื่องจากผู้เรียนหรือในวัยเดียวกันย่อมมีการใช้ภาษาสื่อสารที่เข้าใจได้ง่ายกว่าครูผู้สอน และการนำกรณีตัวอย่างเข้ามาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนยังเป็นการช่วยเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ให้กับนักเรียนเพิ่มขึ้นอีกด้วย สอดคล้องกับ เอสตัน (Easton, 1992, pp. 7-9) ได้กล่าวว่า วิธีการของกรณีตัวอย่างจะช่วยพัฒนาการ

แก้ปัญหอย่างสร้างสรรค์โดยช่วยพัฒนาความสามารถในด้านต่างๆ 9 ด้าน ดังนี้ ความรู้ ทักษะในการวิเคราะห์ทักษะการนำไปประยุกต์ใช้ ทักษะความสร้างสรรค์ ทักษะการตัดสินใจกระทำ ทักษะการสื่อสารทักษะทางสังคม ทักษะการวิเคราะห์ตนเอง และเจตคติซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของนิภาวรรณ เทพรัตน์ (2554) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์โดยใช้กรณีตัวอย่าง กลุ่มสาระ การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ 8100/79.33 และจากการพิจารณาความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พบว่า ($\bar{x} = 4.62$, S.D. = 0.26) เมื่อพิจารณาโดยรวมพบว่า องค์ประกอบของชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ การเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ รวมทั้งการสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง โดยในการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ศึกษาแนวคิดของ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2545, หน้า 117) ว่าชุดการสอนเป็นสื่อผสมที่ได้จากระบบการผลิต และการนำสื่อการสอนที่สอดคล้องกับหน่วยหัวเรื่อง และวัตถุประสงค์ เพื่อช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ

2. ผลการเปรียบเทียบการคิดวิเคราะห์ เรื่องธุรกิจในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เนื่องมาจากนักเรียนได้เรียนรู้จากกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่วางแผนมาเป็นระบบอย่างดี กิจกรรมการเรียนรู้ในชุดกิจกรรมช่วยให้นักเรียนได้ฝึกการคิดวิเคราะห์ โดยใช้กรณีตัวอย่างควบคู่กันไปด้วย ซึ่งได้นำข่าว บทความ หรือเรื่องราวที่อยู่ในความสนใจของนักเรียน ส่งผลให้นักเรียนกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ และทำให้ได้ฝึกทักษะการคิดมากขึ้น ทำให้นักเรียนได้ฝึกวิเคราะห์ความสำคัญ ความสัมพันธ์และหลักการ ซึ่งจะทำให้นักเรียนมีความคิดที่เป็นระบบและเป็นขั้นตอน นอกจากนี้นักเรียนยังได้ปฏิบัติงานเป็นกลุ่มทำให้เกิดการเรียนรู้กันแบบร่วมมือ ได้แลกเปลี่ยนความรู้และความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ทำให้ผลการคิดวิเคราะห์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งจริยชาติ บรรทัดเทียม (2547, หน้า 19) ได้สรุปว่าชุดกิจกรรม จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอน และเสริมสร้างการเรียนรู้ของผู้เรียน

โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนศึกษาและได้ปฏิบัติกิจกรรมจากชุดกิจกรรมตามความสามารถของแต่ละบุคคลและความต้องการ สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง อีกทั้งยังสร้างความสนใจในการมีส่วนร่วมได้โดยตรง จึงทำให้ไม่เบื่อหน่ายในการเรียน ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนอย่างแท้จริง และจินตนา ยูนิพันธุ์ (2537, หน้า 61-64) ได้แสดงความเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของการใช้กรณีศึกษาว่าช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เชิงการคิด (Cognitive Learning) ซึ่งเป็นความคิดเชิงวิเคราะห์ (Analytical Thinking) อย่างมีเหตุผล เป็นการเรียนรู้ด้วยตนเอง หรือเป็นการเรียนรู้แบบสืบค้นด้วยตนเอง จากสถานการณ์ที่เหมือนจริง โดยครูเป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้ (Learning Facilitator) ด้วยการตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นการคิด กระตุ้นการหาคำตอบให้กำลังใจ ชี้แนะการค้นหาคำตอบที่พึงประสงค์กระตุ้นให้ค้นหาความรู้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของกัลยา เล็กวิสัย (2549) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องพัฒนาชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดโดยใช้กรณีตัวอย่างเรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านดงคู่ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย พบว่า ชุดกิจกรรมที่สร้างขึ้น เมื่อนำไปทดลองใช้พบว่า ผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้กรณีตัวอย่าง เพื่อเสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ เรื่องธุรกิจในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่าอยู่ในระดับมาก อันเนื่องมาจากการเรียนด้วยชุดกิจกรรมแบบร่วมมือ ที่นักเรียนต้องร่วมกันทำกิจกรรมนั้นทำให้นักเรียนกระตือรือร้น มีความสนใจที่จะทำกิจกรรม ทั้งนี้ยังมีกรณีตัวอย่างที่ช่วยกระตุ้นความสนใจอีกด้วย นอกจากนี้กิจกรรมและคำถามในชุดกิจกรรมยังช่วยให้

นักเรียนได้ฝึกการคิดวิเคราะห์อีกด้วย ในการเรียนด้วยชุดกิจกรรมทำให้นักเรียนมีบทบาท ในการเรียนด้วยตนเอง ลดบทบาทของครูให้เป็นเพียงผู้ให้ความช่วยเหลือในการเรียน นักเรียนจึงได้มีส่วนร่วมและเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้อย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของนิภาวรรณ เทพรัตน์ (2554) ที่ได้พัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์โดยใช้กรณีตัวอย่าง กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่าความพึงพอใจของนักเรียนอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้

1.1 การใช้กรณีตัวอย่าง ควรเลือกที่เป็นปัจจุบัน ทันต่อเหตุการณ์และความเป็นไปของโลก และควรสัมพันธ์กับเนื้อหาที่เรียนในเรื่องนั้นๆ

1.2 ในการทำกิจกรรมด้วยคำถามปลายเปิดไม่ควรเน้นคำตอบที่ถูกหรือผิดอย่างชัดเจน เพราะต้องการให้ผู้เรียนได้รับคำตอบและข้อคิดเห็นที่หลากหลาย เพื่อช่วยให้ผู้เรียนคิดได้กว้างและหลากหลายมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรเสริมสร้างการคิดในแบบอื่นๆ โดยใช้กรณีตัวอย่าง เช่น การคิดแก้ปัญหา หรือการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อเสริมสร้างการคิดของผู้เรียน เพราะจะทำให้ผู้เรียนมีมุมมองที่กว้างขึ้น

2.2 ในการเลือกกรณีตัวอย่างอาจจะเชื่อมโยงกับเนื้อหาหรือประเด็นอื่นๆที่เกี่ยวข้องหรือเนื้อหาในระดับชั้นอื่นๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกการคิดวิเคราะห์เชื่อมโยงไปยังเรื่องต่างๆได้

เอกสารอ้างอิง

- กัลยา เล็กวิสัย. (2549). การพัฒนาชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดโดยใช้กรณีตัวอย่าง เรื่อง กฎหมายในชีวิตประจำวัน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านดงคู่ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย. (Online). Available: <http://www.kroobannok.com>.
- จริยาดี บรรทัดเที่ยง. (2547). ผลการใช้ชุดกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ด้วยการใช้ตัวแทน เรือคู่อันดับและกราฟ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. สารนิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ทิตนา แจมมณี. (2545). รูปแบบการเรียนการสอนทางเลือกที่หลากหลาย. กรุงเทพฯ: ด้านสู่ทางการพิมพ์
- ทิตนา แจมมณี. (2545). ศาสตร์การสอน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตนา แจมมณี. (2548). ศาสตร์การสอน. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ธีระศักดิ์ แสงสัมฤทธิ์. (2531). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความคงทนในการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนด้วยบทเรียนสื่อประสมกับการสอนตามคู่มือครู สสวท. ปริญญาโท กศ.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- นิภาวรรณ เทพรัตน์. (2554). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์โดยใช้กรณีตัวอย่าง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม., มหาวิทยาลัยนครสวรรค์, พิษณุโลก.
- วัฒนาพร ระวังทุกข์. (2542). การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ: ต้นอ้อ(1999).
- วัฒนาพร ระวังทุกข์. (2545). เทคนิคและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544. กรุงเทพฯ: พรักหวานกราฟฟิค.
- โสภา โลหะจรพันธ์และคณะ. (2545). การจัดการธุรกิจเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2549). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. ปทุมธานี : บริษัท สกายบุ๊กส์.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2552). ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางอาชีพและเทคโนโลยี ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- Easton, Geoff. (1992). Learning from Case Studies (2nd ed). England: Prentice-Hall International (UK) Ltd.
- Joyce, B., & weil, M. (1986). Model of teaching (3rd ed.). London: Prentice-Hall.